

ที่ ปท ๐๐๑๗.๒/ว ๓๓๐๑

ถึง ส่วนราชการสังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาค ส่วนราชการสังกัดราชการบริหารส่วนกลาง หน่วยงาน
รัฐวิสาหกิจ อำเภอทุกอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และองค์กรเอกชน

ด้วยกระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า ได้จัดทำโครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ
(Smart City) กับบทบาทของกระทรวงมหาดไทย เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการพื้นที่ในอนาคต
และโครงการศึกษาวิเคราะห์แนวทางในการบริหารจัดการสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส
โคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด - ๑๙) เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานกรณีเกิดสภาวะวิกฤตในอนาคต

ในการนี้ จังหวัดปทุมธานีขอส่งเอกสารโครงการดังกล่าวมาให้หน่วยงานใช้ประโยชน์
ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถดาวน์โหลดเอกสารได้จากเว็บไซต์ของสถาบันดำรงราชานุภาพ
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือ QR Code ทำยสำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๗.๒/ว ๑๗๔๒
ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๗ ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

สำนักงานจังหวัด
กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด
โทร ๐ ๒๕๘๑ ๖๐๓๘ ต้อ ๔
โทรสาร ๐ ๒๕๘๑ ๓๘๘๖

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูล
เลขที่ 540
วันที่ 9 มิถุนายน 2561
เวลาที่ มท ๐๒๐๗๒/๑๗๕๖

1649
๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑

ถึง ส่วนราชการระดับกรม หน่วยงานรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทย และสำนักงานจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City) เป็นประเด็นที่มีความสำคัญในยุคที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่ ๑๑ เรื่องเมืองและถิ่นฐานมนุษย์ที่ยั่งยืน และยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖ ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการเมืองและการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้เป็นเมืองอัจฉริยะ และรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ โดยถือเป็นวาระแห่งชาติที่ต้องดำเนินการเร่งด่วน กระทรวงมหาดไทยซึ่งมีภารกิจหลักในเรื่องการพัฒนาเมือง สอดคล้องกับการพัฒนาเมืองอัจฉริยะตามนโยบายของคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ จึงได้ดำเนินโครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City) กับบทบาทของกระทรวงมหาดไทย เพื่อจะได้นำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการพื้นที่ในอนาคต

อนึ่ง เชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด - ๑๙) ได้แพร่ระบาดไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยประเทศไทยได้เริ่มพบสัญญาณการแพร่ระบาดในห้วงเดือนมกราคม ๒๕๖๓ การแพร่ระบาดดังกล่าวส่งผลกระทบต่อระบบสาธารณสุข เศรษฐกิจ สังคม และความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วประเทศ โดยกระทรวงมหาดไทยมีบทบาทที่สำคัญในการปฏิบัติการขับเคลื่อน เร่งรัดและติดตามการปฏิบัติงาน และแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินในส่วนที่เกี่ยวข้อง กระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดทำโครงการศึกษาวิเคราะห์แนวทางในการบริหารจัดการสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด - ๑๙) เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยได้มีภาพรวมผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และสามารถใช้อ้างอิงข้อมูลดังกล่าวเป็นแนวทางในการบริหารงานกรณีเกิดสภาวะวิกฤตในอนาคตต่อไป

กระทรวงมหาดไทยจึงขอแจ้งให้ทราบว่าโครงการทั้งสองดังกล่าวได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว สามารถดาวน์โหลดเอกสารได้จาก QR Code หายหนังสือนี้ และบนเว็บไซต์ของสถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เพื่อใช้ในการศึกษาเรียนรู้และประโยชน์ในการปฏิบัติงานต่อไป และขอขอบคุณหน่วยงานจังหวัด และผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สถาบันดำรงราชานุภาพ
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๔๑๕๔
โทรสาร ๐ ๒๒๒๒ ๔๑๕๗

<https://rb.gy/kyrko5>

บทสรุปผู้บริหาร
โครงการศึกษาวิเคราะห์แนวทางในการบริหารจัดการสถานการณ์การแพร่ระบาดของ
ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) ของประทรวงมหาดไทย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

โครงการศึกษาวิเคราะห์แนวทางในการบริหารจัดการสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีแนวทางการบริหารงานในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) ของประทรวงมหาดไทย และเพื่อให้หน่วยงานในสังกัดประทรวงมหาดไทยเกิดการเรียนรู้รูปแบบการทำงานเมื่อเกิดสภาวะวิกฤตในอนาคตต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก (แบบกึ่งมีโครงสร้าง) โดยมีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และแบบก้อนหิมะ (Snowball Sampling) เป็นการสัมภาษณ์ผ่านระบบออนไลน์ zoom และไลน์วิดีโอคอล กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการเพื่อรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ภูเก็ต จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนครปฐม จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดนนทบุรี ตลอดจนผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประทรวงมหาดไทย (ศบค.มท.) ซึ่งผลการศึกษา มีดังนี้

ประทรวงมหาดไทยในฐานะผู้กำกับดูแลส่วนภูมิภาค มีบทบาทเชิงพื้นที่ในการบริหารจัดการสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) ผ่านทางผู้ว่าราชการจังหวัดจากการถอดบทเรียนในพื้นที่จังหวัดจากหน่วยงานในสังกัดประทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้สามารถสรุปบทเรียนจากการบริหารจัดการในสถานการณ์ดังกล่าวได้ ดังนี้

๑. ด้านนโยบาย

๑.๑ นโยบายการขับเคลื่อนในระดับประเทศ ในสถานการณ์วิกฤตที่เกิดขึ้น การมอบอำนาจเด็ดขาดให้จังหวัดแต่ละจังหวัดสามารถดำเนินการภายในจังหวัดได้อย่างรวดเร็ว นั้น จะทำให้การตั้งรับกับการแก้ไขเหตุการณ์ได้ตรงจุด สามารถทำได้อย่างรวดเร็ว

๑.๒ นโยบายของการบริหารภาครัฐ สิ่งที่มีความสำคัญมากขึ้น และควรนำไปใช้ในการบริหารเชิงนโยบายต่อไป คือ การนำเทคโนโลยีเข้าสู่การทำงานในระบบราชการแบบเต็มรูปแบบเพื่อรองรับกับเหตุการณ์วิกฤตในอนาคต

๑.๓ นโยบายด้านเศรษฐกิจ การผลักดันให้ภาคเอกชนที่มีศักยภาพสูง หรือขึ้นทำเนียบรายชื่อเอกชนให้เข้ามาร่วมขับเคลื่อนการทำงานของภาครัฐให้มีความแข็งแกร่งมากขึ้น จากสถานการณ์ที่ผ่านมาภาครัฐต้องการการขับเคลื่อนของภาคเอกชน ซึ่งภาคเอกชนของประเทศไทยสามารถร่วมทำงานเคียงบ่าเคียงไหล่กับภาครัฐได้เป็นอย่างดี

/ ๑.๔ นโยบายด้านสุขภาพที่ดีถ้าวหน้า...

๑.๔ นโยบายด้านสุขภาพที่ดีถ้วนหน้า ภาครัฐต้องผลักดันด้านสาธารณสุขที่ดีเลิศให้กับประชาชนคนไทยได้ดูแล สุขภาพ ความสะอาด หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสุขภาพให้ได้อย่างต่อเนื่อง หรือการเป็นสังคมที่ดีเลิศในด้านสาธารณสุขเพื่อรับกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทันท่วงที เมื่อประชาชนแข็งแรง สุขภาพดี ประเทศชาติก็จะประหยัคงบประมาณได้มากขึ้น

๑.๕ นโยบายด้านแรงงานต่างด้าว การนำแรงงานต่างด้าวมาขึ้นทะเบียนทุกคน และมีกฎหมายจริงจังในการลงโทษผู้กระทำความผิด โดยให้มีโทษรุนแรงทั้งกับคนไทยและคนต่างด้าว ซึ่งจากสถานการณ์ที่ผ่านมา แรงงานต่างด้าวเป็นปัญหาสำหรับการบริหารจัดการของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ดังนั้น การมีแนวนโยบายที่จริงจัง จะนำมาซึ่งการแก้ไขปัญหายั่งยืน

๒. ด้านการบริหารจัดการ

๒.๑ การบริหารจัดการสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด -19) ในระดับพื้นที่ควรให้อำนาจการบริหารแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดในการบังคับบัญชาหน่วยงานในจังหวัดเพื่อบูรณาการการปฏิบัติงาน งบประมาณ และบุคลากร ได้ในภาวะวิกฤตต่าง ๆ ในลักษณะของ Incident Command System : ICS (ระบบบัญชาการเหตุการณ์) คือ ระบบที่ใช้เพื่อการสั่งการ ควบคุม และประสานงานความร่วมมือของแต่ละหน่วยงานในการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน

๒.๒ การแบ่งบทบาทหน้าที่เพื่อการบริหารจัดการสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) ในระดับจังหวัดควรกำหนดรูปแบบไว้เพื่อให้แต่ละจังหวัดสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างทันท่วงทีและไม่เกิดความสับสน เช่น ฝ่ายสาธารณสุขมีบทบาทด้านการรักษา ฝ่ายปกครองมีบทบาทด้านการป้องกัน ฝ่ายความมั่นคงมีบทบาทด้านการบังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีบทบาทด้านการเยียวยา เป็นต้น

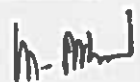
๒.๓ การบริหารด้านงบประมาณเพื่อการบริหารจัดการสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) ควรมีการปลดล็อกการจำกัดการใช้งบ function ของแต่ละหน่วยงาน โดยไม่ควรแบ่งแยกว่า งบประมาณดังกล่าวจะต้องใช้ตามภารกิจของหน่วยงานเท่านั้น ควรปลดล็อกให้ใช้ได้ ในสิ่งที่จำเป็นต่อสถานการณ์จริง ซึ่งการป้องกันการทุจริตจะสามารถทำได้ผ่านกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง และสามารถตรวจสอบได้ตลอดระยะเวลาการดำเนินงาน

๒.๔ บทบาทความเป็นผู้นำของผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่ที่มีความสำคัญมากในภาวะวิกฤต โดยผู้ว่าราชการจังหวัดมีบทบาทสำคัญในการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนได้ทันทีในบทบาทของผู้นำสูงสุดของจังหวัด

๒.๕ การบริหารจัดการสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) ใช้มาตรฐานมากกว่ากฎหมายในการจัดการเชิงพฤติกรรม บรรทัดฐานสร้างคุณค่าและความเชื่อที่เอื้อประโยชน์ต่อชีวิตและทุกภาคส่วน คอยติดตาม ประเมิน กำกับ ตรวจสอบ รวมทั้งสร้างดัชนีชี้วัดความแข็งแรงทางสังคมผ่านคุณภาพชีวิตและการมีสุขภาพที่ดี ทำให้ประชาชนตรวจสอบกันเองและเรียกร้องให้ทุกคนทำตามมาตรฐานความมั่นคงปลอดภัยที่รัฐไม่ต้องร้องขอ

๒.๖ ประชาชนใส่ใจสุขภาพมากขึ้นและรู้สึกถึงความมั่นคงปลอดภัยด้านสุขภาพที่รัฐหยิบยื่นให้ นอกจากนี้ ประชาชนยังได้รับโอกาสในการมีความรู้ที่ถูกต้อง และระบบสาธารณสุขท้องถิ่นได้รับการพัฒนา การสร้างอุปนิสัยก่อให้เกิดการปฏิบัติที่มีแนวโน้มที่จะทำซ้ำอย่างสม่ำเสมอตามกฎและบทบาท

ในการพิจารณาและ...

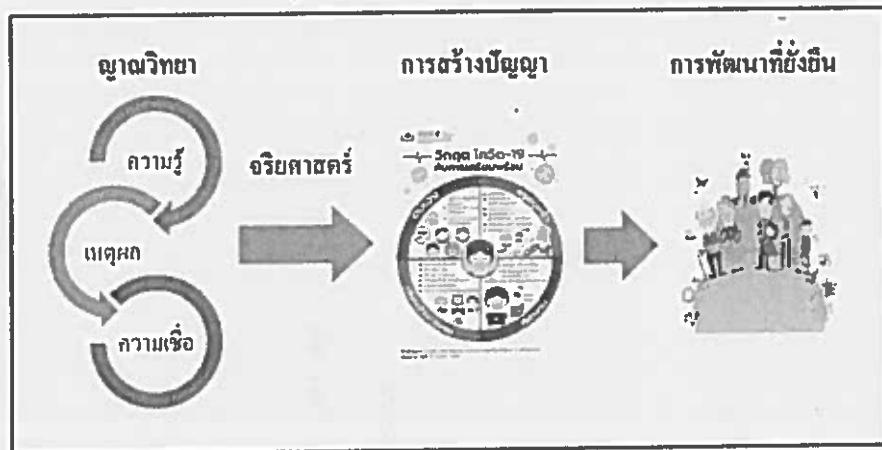

ในการพิจารณาและการคิดเชิงกลยุทธ์ จัดระเบียบวิธีที่บุคคลรับรู้โลกสังคมนรอบตัวพวกเขาและตอบสนองต่อบรรทัดฐานร่วมกันเพราะอยู่บนโลกใบเดียวกัน เลียนแบบและสะท้อนถึงความเป็นจริงที่มีชีวิต ทั้งในสังคมและปัจเจกบุคคล ประสบการณ์และโอกาสตามวัตถุประสงค์ เกิดเป็นรูปแบบวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ซึ่งการบริหารราชการก็จะต้องมีการปรับตัวไปสู่การบริหารราชการยุคใหม่ (New Public Governance)

๒.๗ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมือง เทคโนโลยีสมัยใหม่จะยังคงถูกนำมาใช้เพื่อติดตามพฤติกรรมและให้บริการประชาชนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ อีกทั้งระบบเศรษฐกิจพอเพียงจะแข็งแกร่งขึ้น

๒.๘ ปัญหาต่าง ๆ ที่เรื้อรังมานานในแต่ละพื้นที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง ในภาวะวิกฤตนี้ เนื่องจากปัญหาเหล่านี้มักเป็นต้นตอของการเกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาและส่งผลกระทบต่อวงกว้างต่อประเทศ เช่น แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย บ่อนการพนัน สถานบันเทิงผิดกฎหมาย

ดังนั้น การให้ความรู้แบบเชิงลึกกับประชาชนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก พร้อมทั้งกับการให้เหตุผลของแนวทางการปฏิบัติตนที่ชัดเจน และการให้ความเชื่อที่ถูกต้องกับการดูแลตนเองให้พ้นจากสถานการณ์วิกฤตของโรคในอนาคต ซึ่งจะเป็นทางรอดของการแก้ปัญหาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อต่าง ๆ ได้อีกทั้งการสร้างการเตรียมความพร้อมให้ครบถ้วนทุกมิติ ได้แก่ มิติของตนเอง เช่น การรักษาสุขภาพกายและใจให้แข็งแรงอยู่เสมอ สำหรับมิติของครอบครัว เช่น การวางแผนการเตรียมของใช้ ของกิน การทำความสะอาดบ้าน และของใช้อยู่เสมอ มิติของเพื่อนบ้านและชุมชน การทำความรู้จักกับเพื่อนบ้าน การสร้าง Line กลุ่มเพื่อรับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่กระจายให้กับชุมชนที่เป็นอีกทางหนึ่งของการเตรียมความพร้อมสำหรับชุมชน มิติสุดท้ายคือ มิติของที่ทำงาน เช่น การเรียนรู้การทำงานที่บ้าน ซึ่งแต่เดิมจะคุ้นเคยกับการทำงานในสถานที่ทำงานเท่านั้น เมื่อเหตุการณ์การแพร่ระบาดเกิดขึ้น การเรียนรู้ที่จะทำงานที่บ้านก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะต้องเกิดขึ้นในสังคมอนาคต และก็จะกลายเป็นสังคมแบบ New Normal ที่จะไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป ดังภาพ

ภาพสามเสาหลักของปรัชญาในการบริหารจัดการสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

Th. Ma

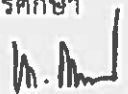
บทสรุปผู้บริหาร
โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City)
กับบทบาทของกระทรวงมหาดไทย

โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City) กับบทบาทของกระทรวงมหาดไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา แนวคิด Smart City ในต่างประเทศและในประเทศไทย และบทบาทในการขับเคลื่อน Smart City ในประเทศไทยทั้งในระดับนโยบายและระดับพื้นที่ในนำร่อง ประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดภาคตะวันออก (จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา) และจังหวัดภูเก็ต รวมถึงเมืองในประเทศไทยจะถูกขับเคลื่อนให้เป็น Smart City ได้อย่างไร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก (แบบกึ่งมีโครงสร้าง) โดยมีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และแบบก้อนหิมะ (Snowball Sampling) กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และนักวิชาการในสาขา และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง) กรุงเทพมหานคร (ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ : Thailand Creative & Design Centre : TCDC) ปตท. เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก : Eastern Economic Corridor of Innovation : EECi Smart Growth Thailand : SGT สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์) มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนราชการส่วนกลาง (สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กระทรวงคมนาคม กรมโยธาธิการและผังเมือง) จังหวัดพื้นที่นำร่อง (ผู้ว่าราชการจังหวัดพื้นที่นำร่อง/หัวหน้าสำนักงานจังหวัด/ผู้บริหารท้องถิ่นในพื้นที่นำร่อง บริษัท ภูเก็ตพัฒนาเมือง จำกัด : Khon Kaen City Development (KKT) Co., LTD. บริษัท เชียงใหม่พัฒนาเมือง จำกัด : Chiang Mai Citi Development : CMCD และบริษัท ชลบุรีพัฒนาเมือง จำกัด : Chonburi Citi Development Company Limited: CCDC) นักคิด นักเขียน นักวิชาการอิสระ และสถาปนิก ซึ่งผลการศึกษามีดังนี้

๑. แนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะจังหวัดภูเก็ต (Phuket Smart City Model)

จังหวัดภูเก็ตมีเป้าหมายด้านการท่องเที่ยวเป็นหลักจึงมีแนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะในด้านการดำรงชีวิตเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้อึดต่อการจัดการท่องเที่ยวของจังหวัด เพื่อให้จังหวัดภูเก็ตเป็น Premium Destination ของนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก นอกจากนี้ยังต้องมีการพัฒนาระบบการขนส่งอัจฉริยะด้วยการวางผังเมืองให้เหมาะสม โดยรัฐจะต้องออกแบบแผนการพัฒนาเมืองให้ชัดเจน ซึ่งในปัจจุบันจังหวัดภูเก็ตอยู่ในอันดับที่ ๕๙ เหนือทุกเมืองในเอเชียยกเว้นสาธารณรัฐสิงคโปร์ สิ่งที่จังหวัดภูเก็ตต้องการคือฐานข้อมูลกลางของจังหวัดที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น นักท่องเที่ยว การศึกษา เป็นต้น

๒. แนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะจังหวัดขอนแก่น (Khonkean Smart City Model)

จังหวัดขอนแก่นพัฒนาระบบรางมุ่งสู่ (Smart mobility) โดยให้ภาคเอกชนนำ ส่วนราชการสนับสนุน สถาบันการศึกษาวิจัยและพัฒนาต่อยอด ประชาชนได้ประโยชน์ ขับเคลื่อนโดยบริษัทเทศบาลท้องถิ่น ๕ เทศบาล จับมือกันจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทภายใต้ชื่อ บริษัท ขอนแก่น ทรานซิท ซิสเต็ม จำกัด (Khon Kaen Transit System CO.,Ltd.) เงินจดทะเบียน ๕ ล้านบาท เพื่อพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะ รถไฟฟ้ารางเบา LRT ระบบสาธารณูปโภค พัฒนาการเจริญด้านต่างๆ ให้กับจังหวัดขอนแก่น ซึ่งถือว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งแรกของประเทศไทย ยกเว้นกรุงเทพฯ (กรุงเทพมหานคร) ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งบริษัท จำกัดเพื่อพัฒนาพื้นที่ของตนเอง จังหวัดขอนแก่นมีแผนการพัฒนาระบบรางเชื่อมโยงระหว่างเทศบาล และขยายไปในระดับจังหวัด และกลุ่มจังหวัด “ร้อยแก่นสารสินธุ์” ตามแบบประเทศที่พัฒนาแล้ว ในการพัฒนาระบบรางเชื่อมโยงทั่วประเทศ เช่น สาธารณรัฐเกาหลี ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐเยอรมัน เป็นต้น

๓. แนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะจังหวัดเชียงใหม่ (Chaingmai Smart City Model)

จังหวัดเชียงใหม่ขับเคลื่อนผ่านโครงการเชียงใหม่เมืองอัจฉริยะ “Smart Nimman” คือ การบูรณาการร่วมกับทุกหน่วยงานในการพัฒนาย่านถนนนิมมานเหมินท์ให้เป็นพื้นที่นำร่องโครงการสมาร์ทซิตี้ (Smart Nimman) ให้สำเร็จลุล่วง เพื่อตอบโจทย์ให้กับชาวเชียงใหม่และนักท่องเที่ยว เช่น การนำสายไฟและสายสื่อสารลงใต้ดิน งานวางท่อส่งประปาใหม่ การปรับปรุงทางเท้า ปรับปรุงผิวจราจร และระบบไฟฟ้าแสงสว่าง งานติดตั้งกล้องวงจรปิด CCTV (Closed Circuit Television System) ตลอดจนการสัญจรบนถนนนิมมานเหมินท์

๔. แนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะจังหวัดภาคตะวันออก (EEC Smart City Model)

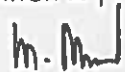
เมืองอัจฉริยะภาคตะวันออก ประกอบด้วย จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา มุ่งพัฒนาเมืองให้เป็นที่อยู่อาศัยชั้นดี Smart living เพื่อรองรับประชากรที่จะมาอยู่อาศัยจากการขยายตัวของกรุงเทพฯ นักท่องเที่ยว และนักลงทุน นำไปสู่การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม Smart Environment และระบบขนส่ง Smart Mobility

๕. แนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะของประเทศไทย

แนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะของประเทศไทย โดยการสังเคราะห์ต้นแบบการพัฒนาเมืองอัจฉริยะจากจังหวัดต้นแบบ ๖ จังหวัด คือ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดขอนแก่น จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา) มุ่งพัฒนาเมืองอัจฉริยะเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน นักท่องเที่ยว และคนทำงาน/นักศึกษา ที่อยู่ในพื้นที่ โดยการประสานความร่วมมือของ ๕ ภาคส่วน (Pentuple innovation helixframework)

(๑) ภาคเอกชน เป็นแกนนำในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะด้วยความรักในถิ่นฐานบ้านเกิด และมาร่วมกันลงทุนในการพัฒนาบ้านเกิดให้มีความเจริญและสะดวกสบาย ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่ดี

(๒) ภาครัฐ กำกับดูแลการดำเนินการให้อยู่ภายใต้ข้อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ และการสนับสนุนงบประมาณโครงการพัฒนาขนาดใหญ่

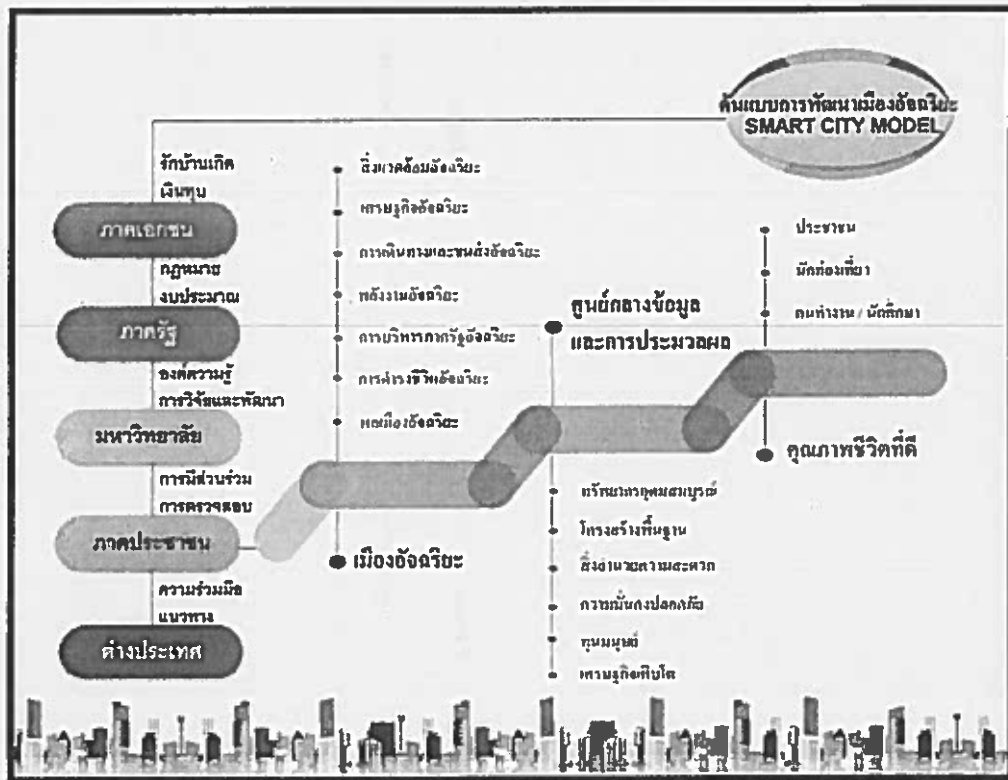

/ (๓) มหาวิทยาลัย...

(๓) มหาวิทยาลัย นำองค์ความรู้ การวิจัยและพัฒนา เข้ามาสนับสนุนการดำเนินการให้เกิดเป็นรูปธรรม และการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน

(๔) ภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินการ และร่วมกันตรวจสอบการดำเนินงานเพื่อความโปร่งใสสุจริตมีธรรมาภิบาล

(๕) ต่างประเทศ ถ่ายทอดเทคโนโลยีและแนวทางการปฏิบัติที่ดีมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

การพัฒนาเมืองอัจฉริยะในประเทศไทยมุ่งเน้นใน ๗ ด้าน ได้แก่

(๑) เศรษฐกิจอัจฉริยะ (smart economy) หมายความว่า เมืองที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ในระบบเศรษฐกิจและบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เมืองเกษตรอัจฉริยะ เมืองท่องเที่ยวอัจฉริยะ เป็นต้น

(๒) ขนส่งอัจฉริยะ (smart mobility) หมายความว่า เมืองที่มุ่งเน้นพัฒนาระบบจราจรและขนส่งอัจฉริยะเพื่อขับเคลื่อนประเทศ โดยเพิ่มประสิทธิภาพและความเชื่อมโยงของระบบขนส่งและการสัญจรที่หลากหลาย เพิ่มความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทางและขนส่ง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๓) พลังงานอัจฉริยะ (smart energy) หมายความว่า เมืองที่สามารถบริหารจัดการด้านพลังงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความสมดุลระหว่างการผลิตและการใช้พลังงานในพื้นที่เพื่อสร้างความมั่นคงทางพลังงาน และลดการพึ่งพาพลังงานจากระบบโครงข่ายไฟฟ้าหลัก

/ (๔) สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ...

(๔) สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (smart environment) หมายความว่า เมืองที่คำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและสภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เช่น การจัดการน้ำ การดูแลสภาพอากาศ การบริหารจัดการของเสีย และการเฝ้าระวังภัยพิบัติ ตลอดจนเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

(๕) การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ (smart governance) หมายความว่า เมืองที่พัฒนาระบบบริการภาครัฐ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการของภาครัฐ โดยมุ่งเน้นความโปร่งใสและการมีส่วนร่วม และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องผ่านการประยุกต์ใช้นวัตกรรมบริการ

(๖) การดำรงชีวิตอัจฉริยะ (smart living) หมายความว่า เมืองที่มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกโดยคำนึงถึงหลักอารยสถาปัตย์ (Universal Design) ให้ประชาชนมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัยและมีความสุขในการดำรงชีวิต

(๗) พลเมืองอัจฉริยะ (smart people) หมายความว่า เมืองที่มุ่งพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจ ตลอดจนเปิดกว้างสำหรับความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และการมีส่วนร่วม

การพัฒนาเมืองใน ๗ ด้านดังกล่าว โดยจะต้องมีศูนย์กลางข้อมูลและการประมวลผล เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาเมืองใน ๖ ประเด็น อันเป็นเป้าหมายในการที่จะนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน นักท่องเที่ยว คนที่มาทำงานและศึกษาในพื้นที่เมืองอัจฉริยะ

(๑) ทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ ข้อมูลทรัพยากรในพื้นที่เพื่อการพัฒนาเมืองให้มีระบบนิเวศที่สมดุล มนุษย์อยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน

(๒) โครงสร้างพื้นฐาน ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่เพื่อสาธารณะประโยชน์ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมเป็นแนวทางในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะด้านกายภาพ เมืองมีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ดี จึงมีโอกาสเกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจให้เดินหน้าต่อไป

(๓) สิ่งอำนวยความสะดวก ข้อมูลสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ เช่น เครือข่ายอินเทอร์เน็ต อารยสถาปัตย์เพื่อคนพิการและผู้สูงอายุ แอปพลิเคชันในการเดินทางและร้านค้า การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อตอบสนองความต้องการในการดำรงชีวิตและมีความทันสมัย ทุกคนเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม

(๔) ความมั่นคงปลอดภัย ข้อมูลด้านความมั่นคงและความปลอดภัยในพื้นที่ เช่น พื้นที่เสี่ยงภัย อาชญากรรม การติดตั้งอุปกรณ์รักษาความปลอดภัย เพื่อการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การท่องเที่ยว การทำงานและการศึกษา

๖. ปัญหา/อุปสรรคในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ

(๑) การขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเมืองอัจฉริยะที่เข้าใจในบริบทของแต่ละพื้นที่ หากแต่มี ผู้ที่มีความต้องการบุคลากรสนับสนุนด้านการพัฒนาเมืองอัจฉริยะเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(๒) ภาวะเปียบในปัจจุบัน ไม่เอื้อต่อการลงทุนด้านการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ

(๓) ขาดมาตรการส่งเสริมการพัฒนาด้านการพัฒนาเมืองอัจฉริยะอย่างเป็นรูปธรรม

(๔) ขาดงบประมาณในการลงทุนด้านสาธารณูปโภค / สาธารณูปการ ด้านการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ

/๗. ข้อคิดเห็น...

๗. ข้อคิดเห็นและเสนอแนะจากการวิจัยเชิงคุณภาพ

(๑) การพัฒนาเมืองอัจฉริยะควรใช้การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยเริ่มจากความต้องการของประชาชน (bottom up) เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนในการพัฒนา และภาครัฐส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎระเบียบ ภายใต้องค์ความรู้จากสถาบันการศึกษาในพื้นที่ และหรือเทคโนโลยีต้นแบบจากต่างประเทศ

(๒) การพัฒนาเมืองอัจฉริยะควรมีการกำหนดพื้นที่ในการพัฒนาและระดมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมกันพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวในทุกด้าน ๆ เพื่อเป็นต้นแบบในการขยายผลไปยังพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

(๓) กระทรวงมหาดไทยควรมีบทบาทในการพัฒนาเมืองโดยใช้ฐานข้อมูลที่มีอยู่มาพัฒนาจังหวัด หมู่บ้าน ชุมชน ให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

M. Mh